

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

§. 1. De iudice & assessore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

9 Illud est certum in quo etiam oppositæ sententiæ Doctores conveniunt, si finita administratione tibi moveatur lis de dolo, nequaquam potes ad ordines promovetur aut fiatam litem. Argum. cap. i. tit. 8. 1. dist. & ibi Glossa, verbo obrepisse. & Archidiacon. Debet tamen taxari tempus intra quod questio decidatur, & interim fit per Episcopum promovetur, ipse teneatur in tui defectum satisfacere. At tempore designato elapso, & actore nihil probante ordinari poteris: ut ex communi notat Sayrus dicto lib. 6. thesauri, cap. 14. num. 8. Idem quod dictum est de eo cui lis moveatur de dolo ob administrationem depositam, dicendum est si in prociñtu sit, ut moveatur, aut manifestum sit de dolo teneri, ut bene advertit Sayr. supra ex Glossa in d. c. unico, verbo ratiocinia de obligatis ad ratiocin. quia hæc pro eodem reputantur.

10 Secundò certum esse debet, si administratione deposita fideiussorem idoneum exibeas, qui rationem administrationis promittat redditurus, & debita soluturus in tui defectum poteris ad ordines promovetur, quia cessat doli præsumptio. Et idem est, si bonis cesseris, dummodo hæc cessio in dedecus status Ecclesiastici non cedat. Sicuti hæc adnotantur Panormit. in cap. unico num. 60. de obligat. ad ratiocinia. Archidiacon. in cap. præterea, §. 1. dist. Maiol. lib. 2. de irregular. c. 11. n. 14. & 2. Sayr. lib. 6. thesauri, c. 14. num. 11. Bonac. disp. 7. q. 2. par. 4. num. 4. & §. 5.

11 Tertio certum debet esse deposita administratione, & illius ratione reddita te ab ordinibus non esse repulsum, esto debita ex administratione contracta non solueris, quia nullibi ob obligationem debiti solvendi exclusus es ab ordinibus, ut advertit Suar. disp. §. 1. sect. 3. num. 2. Bonac. n. 1. & in fine. Paul. Laym. dicto. c. 8. n. 3.

12 Quarto est certum, si obligatus sis ex mutuo, conducto, deposito, promissione, emptione, venditione, aliove contractu nullam administrationem continente reipublica, vel privatae personæ ad reddendam rationem ab ordinibus non acceris, quia iis tantum qui ad ratiocinia occasione alicuius administrationis obligati sunt irregularitas indicitur: & cum hæc sit dispositio penalnis non debet ad alios casus extendi. Sicuti tradit Glossa in cap. præterea verbo functionibus, §. 1. dist. Panormit. cap. un. num. 10. de obligatis ad ratiocin. Maiol. lib. 2. de irregular. cap. 1. num. 9. Sayrus lib. 6. thesauri, cap. 14. num. 8. Suar. disp. §. 1. sect. 3. num. 1. & §. 1. Bonacina disp. 7. q. 1. p. 4. num. 3. Excipe nisi mota fuerit lis de dolo; quia eo casu abstinere ab ordinibus debes, quousque lis finitur, vel actor non probaverit dolum intra tempus à iudice designatum: ut advertit Suar. & Bonac. loc. alleg.

13 Ab hac doctrina excipiuntur regij consiliarij ad causas civiles iudicandas statuti ex tacita concessione Pontificis, seu consuetudine, aut privilegio, quia eorum officium non videtur ordinem clericalem dedecere. Sicuti tradit Panormit. in cap. clericis, num. 10. Ne clerici, vel monachi. Cap. Non est de voto. Salcedo præd. cap. 61. Gregor. Lopez, leg. 4. tit. 6. par. 1. Suar. disp. §. 1. sect. 3. num. 19. Galpar Hurtado de irregular. difficult. 18. in fine. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 5. cap. 8. num. 4.

14 Notanter in superioribus dixi irregulares esse verè temporalium administratores etiam alicuius privatae personæ non miserabilis, nam ob administrationem rerum Ecclesiæ, seu personæ Ecclesiasticæ qua talis est, & ob administrationem, quæ per se spectata opus sit pietatis, & misericordiæ, qualis est esse tutorem, vel curatorem pupilli, vel minoris indigentis, procuratorem viduæ humano subsidio destitutæ ab ordinibus non repellitur. Argum. cap. 1. Ne Clerici, vel Monachi. & cap. monachi 16. q. 1. Cap. pervenit. dist. 7. 6. Cap. indicatum 8. dist. & tradit ex communi Panormit. & alij in d. cap. un. de obligatis ad ratiocin. Maiol. lib. 2. de irregular. cap. 11. num. 9. Sayr. lib. 6. thesauri, cap. 14. num. 8. Suar. disp. §. 1. sect. 3. num. 17. Bonac. disp. 7. q. 2. p. 4. num. 4. Layman. c. 8. num. 3. Galpar Hurtado difficult. 18.

PUNCTUM XIV.

De irregularitate orta ex homicidio, vel mutilatione auctoritate publica facta.

Hæc irregularitas ex defectu perfectæ lenitatis dicitur, quia Iudex sententiam sanguinis proferens, & illam exequentes repræsentare non possunt perfectam lenitatem, & mansuetudinem Christi Domini, qui non aliorum sanguinem fudit, sed proprium fundi permisit in totius mundi redemptionem. Sed qui multi sunt qui his sententiis immiscetur: de omnibus est sigillatim dicendum, ut videamus qua ratione contrahant hanc irregularitatem, vel ab illa excusentur.

§. I.

De Iudice, & Assessore.

- 1 Iudex sententiam homicidij, vel mutilationis ferens, irregularis est.
- 2 Eadem irregularitate innodatur assessor.
- 3 Ex eo quòd Prælati Ecclesiastici iurisdictionem temporalem habent, constituant iudices, & ministros, ut causam sanguinis exequantur, non est irregularis.

Præcipua persona in hac materia est Iudex sententiam homicidij, vel mutilationis ferens, de quo manifestè constat irregularem esse. Cap. aliquantos §. 1. dist. & colligitur ex variis textibus, in quibus præcipitur, ne sententia sanguinis ab Ecclesiasticis iudicibus infligatur. Cap. in Archiepiscopatu de Receptoribus. Cap. litteris de excessibus prælatorum. Cap. sententiam sanguinis. Ne clerici, vel monachi, & alij textibus 2. q. 4. & 8. Quocirca cum Iudex Ecclesiasticus alicum dignum morte invenit, si Clericus est illum degradat, & brachio seculari remittit, ut iuxta qualitatem delicti cum iudice, & sententiam proferat, ac tandem exequatur. Non enim Iudex Ecclesiasticus sententiam sanguinis proferat, sed professendam, & exequendam remittit seculari iudici. At quia hæc remissio cum illis circumstantiis censetur quædam cooperatio ad mortem prioris ratione, quam si furem detineret, vel auctoritate publica ad supplicium deferret; ea de causa apud iudicem secularem intercedit, ut citra mortis periculum circa eum sententiam moderetur, hoc est misericorditer se cum illo gerat, iuxta textum in cap. novimus de verborum significat. & leg. regia 60. tit. 6. part. 1. quam intercessionem apponit non ut sententiam mortis impediant, sed ut significent quantum est ex parte sua, illam non procurare. Hæc igitur intercessio ne apposita liberati Iudicem ab irregularitate admittunt communiter Doctores Couartua. Clement. §. furiosus 2. p. 4. num. 6. Suar. disp. 47. sect. 1. num. 11. Sayrus lib. 6. thesauri, cap. 16. num. 4. Coninch. disp. 18. dub. 10. numero 91. Auila 7. de censur. disp. 5. sect. 2. dub. 2. Bonac. disput. 7. q. 4. p. 1. numero 3. & alij passim. Inquisitoribus verò hereticæ præsentis hæc intercessio necessaria non est, quia tantum illis prohibita censetur mortis, seu mutilationis executio, non tamen illius sententia, ex Bulla quadam Pauli IV. concessa 29. Aprilis, anno 1557. quam Pius V. confirmavit, & extendit ad omnes Inquisitores, Commissarios, Vicarios, & Consultores, sicuti referunt Pegna direct. inquisit. 2. p. comment. 20. Henric. lib. 12. de irregular. cap. 12. num. 5. Auila supra. Vnde possunt inquisitores inflare pro executione sententiæ, si casu negligenter fuerint iudices seculares. Sicuti advertit Medina lib. 1. sum. cap. 11. §. 10. Tabiena verbo irregularitas 2. p. §. 13. Henric. & Auila supra.

Assessor Iudicis siue Ecclesiastici, siue secularis sententiam sanguinis proferentis eadem irregularitate, ac Iudex innodatur, quia compier personam iudicis sententiæ defectum supplens. Sicuti ex communi advertit Sayrus dicto cap. 16. numero 4. Paul. Layman. lib. 3. sect. 5. tract. 3. par. 3. capite 7. numero 1.

Ex eo autem quòd Prælati Ecclesiastici iurisdictionem temporalem habent constituit iudices, & ministros, ut causam sanguinis iudicent, & exequantur iuxta leges, & iuris dispositionem, nullatenus irregularis est, tametsi hæc ministro rum constitutio, & designatio pro casu aliquo particulari fiat; quia non proxime, & immediate morti cooperatur. Sicuti notantur. Glossa cap. ex litteris. verbo ne iudicent. & ibi Abbas num. 11. Ne Clerici, vel Monachi. Molin. 3. disp. 8. n. 2. Auila 7. p. de irregular. sect. 2. disp. 5. dub. 4. Paul. Layman. lib. 3. sum. sect. 5. tract. 3. par. 3. cap. 7. conclus. 3. Coninch. disp. 18. n. 91. Galpar Hurtado de irregular. difficult. 11. num. 42. Et colligitur aperte ex cap. ult. Ne Clerici, vel Monachi in 6. secus esset si Prælati mandaret iudici à se designato, ut sententiam sanguinis hoc, vel illo casu proferret, quia eo mandato directè morti cooperatur. Sed quia non cooperatur ut minister publicus, sed ut persona quædam particularis, cui cooperatio directæ ad mortem interdicta est, idèd eius irregularitas ex hoc mandato contrahitur, potius est ex delicto quam ex defectu lenitatis. Quod sine dubio verum est, si ipse Prælati sententiam sanguinis proferret, eamque iudici à se designato mandaret exequi; quia illa sententia ex defectu iurisdiccionis est nulla & iniusta, & consequenter illius executio ut bene notantur Henric. lib. 1. 4. cap. 12. num. 6. Auila 7. p. de irregular. disp. 5. sect. 2. dub. 4. conclus. 3. Paul. Layman. dicto capite 7. conclus. 3.